

ROZSDA ENDRE (1913-1999)

Absztrakt kompozíció, 1943 körül | Abstract composition, around 1943

Olaj, vászon | Oil on canvas, 60,5x50,5 cm

Jelezve jobbra lent | Signed bottom right: Rozsda

Hátoldalon: Rozsda Endre pecsét | On the reverse: Stamp of Endre Rozsda

Kezdő ár | Starting price: 5 000 000 Ft | 14 493 EUR

Becsérték: 8 000 000 – 10 000 000 Ft

Estimate: 23 188 – 28 986 EUR

1. Vaszilyj Kandinszkij: *Forgás*, 1925.
Tate Modern, London.

„Párizsban a modern művészet, az École de Paris hatására 1941 és 1943 között absztrakt kompozíciókon dolgozik. Személyesen is megismerkedik Vieira da Silvával, Giacomettivel, Max Ernsttel, Picassóval – és ez az időszak az, amikor festészeti órákat ad Françoise Gilot-nak. [...] Később Gilot autonóm művészi világot épített ki Picasso mellett, majd után: a matisse-i eredetű kubisztikus absztrakció rajzos megoldású változatát képviseli. Különösen az ekkor készülő csendéletek és tárgyösszeállítások, illetve Rozsda e korszakának absztrakt-félabsztrakt jellege mutatja, hogy a nonfigurativitáshoz nem csupán a szürrealizmuson át vezethetett út, hanem a fauveizmuson és a tár-

gyiasságon iskolázott dekorativitáson keresztül is. Rozsda 1943-ban visszatér Magyarországra. A háború után Budapesten, az Európai Iskola köreiben a figuratív és nonfiguratív tendenciák kezdetben egyszerre érvényesültek. Ekkor körvonalazódik az a stílusfordulat, ami alapján egyértelműen felismerjük képeit. Megkezdődik a finom részletek egymás mellé- és fölrendeléseként létrejövő, sűrű szövedékből és rétegekből összeálló tájban való végtelen utazás. Rozsda stílusjegyei: az ecset egyéni használatából kiinduló, finom részletek sokaságából álló, ornamentális vagy kristályszerű szövetstruktúrát alkotó, kaleidoszkópszerű kibontakozó látványfelület. A gazdag textúrájú

1. Készman József: Rozsda Endre (1913-1999). Út a szürrealitáshoz. Várfoke Galéria, Budapest, 2000.32.

szövedék forma struktúrája valójában mindegyik képnek más és más. Rozsda munkáin a képfelület mindegyik része egyformán hangsúlyos, miközben az apró elemek tömkelege organikus burjánzásra emlékeztet. Ez a látvány-organizmus nélkülöz minden térszerűséget mindeközben gyakran alkalmazza a centrálkompozíciót, mint központi rendező elvet. Rozsda forgatja a képet egy síkra merőleges, vertikális tengely körül – azért, hogy nézőpontot váltson. Felismeri, hogy a kép egységét nem a sujt biztosítja, hanem a formai egymásra vonatkozások koherens rendszere – hasonlóan ahhoz, ahogyan Kandinszkij híres, fordítva látott képe esetén megfigyelte.”¹

